

Čtení a úvaha na neděli 25. října 2020

Častokrát jsem byl na cestách – v nebezpečí na řekách, v nebezpečí od lupičů, v nebezpečí od vlastního lidu, v nebezpečí od pohanů, v nebezpečí ve městech, v nebezpečí v pustinách, v nebezpečí na moři, v nebezpečí mezi falešnými bratřími, v námaze do úpadu, často v bezesných nocích, o hladu a žizni, v častých postech, v zimě a bez oděvu. A nadto ještě na mě denně doléhá starost o všechny církve. Je někdo sláb, abych já nebyl sláb spolu s ním? Propadá někdo pokušení, abych já se tím netrápil? Mám-li se chlubit, pochlubím se svou slabostí. 2. Korintským 11, 26-31

Milí Libčičtí,
Milí Roztočtí
a přátelé,
... milí :o)

tak nám odvolali plukovníka, přepřaháme za jízdy z kopce. Nemusíte souhlasit – ale je to skoro škoda. Nevím vůbec, jaký to je člověk. Ale jako ministr - právě v téhle době, době epidemie, mluvil přímočaře, věděl, co chce, dávalo to smysl, říkal věci naprosto nepopulární místo těch, které by lidé rádi slyšeli. V tom – kdybychom ho dali na váhy - ostatní ministři a ministryně ... kteří to vlastně jsou? a co říkají? – všechny ostatní dohromady i s prvním ministrem premiérem, na těch vahách zvedal až ke stropu. Kdo ví, jestli takového ještě někde vyhrabou. Byl by (byla by) sacra potřeba. Ale nemusíte souhlasit. To je v *polis*-tice normální.

Nejen pátek nešťastný je den. Proto zůstaň doma. Nechoď ven. Zůstaň doma. Zůstaň v bezpečí. Nech si klidně růžový sny zdát. Tam - za dveřma – není o co stát. Vítr venku zdraví nesvědčí. Mohl bys potkat kytku, která uvadá. Klauna, jehož přešel smích i nálada. Ránu, jež se ani časem nezhojí. Řeku bez vody. A pole po boji. Nejen pátek nešťastný je den ... Na náměstí stojí kočár bez koní (promiňte, že ještě připomínám Prymulu). Opadalo listí. Zvony nezvoní. Moh' by tě tam potkat pohled zděšený – dítě bez matky nebo muž bez ženy

... proto zůstaň doma. Nechoď ven ...

Všichni tuhle Rejchrtovu píseň znáte. A najednou se stalo – jakoby se všechno venku kolem nás – proměnilo na její obrazy. Skoro všechno vypadá stejně jako jindy. Stromy jsou kde včera. Listí jim trochu prokvetlo, zežloutlo, zčervenalo. Mraky někdy letí, někdy jdou a někdy jsou nádherné. Mlha. A zase modrá obloha. Zima i slunce. Ale něco – něco neviditelného se změnilo. Uprostřed města nikdo není. Mezi námi - a v celé scenerii je neviditelná nemoc. Na celém světě. Pandemie. Cosi ... divného. I támhle stojí ten kočár bez koní ... Jakoby měla začít válka. Jako v té písničce. Má v sobě cosi apokalyptického – něco z posledních dnů.

Hm... Sám sebe jsem nachytl. V tom, jak mohu úplně jinak pochopit něco, co mi někdo říká, co mám úplně jasně před očima. A jak lehko, lehoučko mohu něčemu porozumět jinak, třeba úplně naopak. Třeba že Gil Bates ...

Ta písnička totiž vůbec není apokalyptická a vůbec neukazuje něco hroživého, ve vzduch visícího, ani to není pohled z okna v časech války. Ta písnička je rozpustilá vylomenina a rošťárna. E? E! Je legrační – a úplně ironická. Nechoď ven – a teď popíše, co všechno by tam mohlo být, co všechno by se mohlo stát ... jo: opadalo listí – honem domů! Otrávenej klaun po práci – no hrůza! Zvony právě nezvoní – to ne protože je válka a zabavili je – ale proto, že právě prostě nezvoní. Není poledne. A uvadla kytky. Ale to přece kytky dělají úplně normálně, ne? A nehojící se rány? Muž bez ženy? A dítě bez matky? Je na tom něco apokalyptického? Není to náhodou venku, v našem světě, úplně běžné – a snad denodenní, každodenní – tedy součást obyčejného dne - a ne toho posledního? Přesně. Občas i řeka

vyschne. Jindy se vylíje z břehů a ničí. Pak zase opadne. Nechod' ven! Zůstaň doma! Jediné, co se - spíš náhodou - potkává, je ta nemoc venku, co zdraví nesvědčí ... ale v písničce se míní, že by se ten zkoušený a pokoušený muž (hádám, že muž) – mohl ... nachladit ... (ostatně – vítr proti covid 19 naopak svědčí. Odfoukne ho). Nene, ta písnička si z nás utahuje a nedělá poslední den, ale dělá si z nás dobrý den. Vždyť se také jmenuje Pokušení svatého Antonína. Přiznávám se bez mučení, že i název jsem dodnes bral vážně. A on už ten název je ta skopičina. Vždyť co to má – to co vidí Toník z okna – společného s vizemi trýznícími svatého Antoia? S jeho běsy, příšerami vylézajícími snad z pekla – a s nahatýma a roztouženýma ženskýma? ... Nic. Přesně: Nic.

Co to ale celé chce říct?

Byly časy, kdy se pár vzpurníků rozhodlo, že přestanou poslouchat komunisty. I někteří kněží, faráři i laici mezi vzpurníky byli. A že přestanou držet hubu, nebudou chodit k volbám, nebudou lhát a lhát vlastním dětem a posílat je do pionýra. Komunisté reagovali úderem a represí. Co bylo horší – poslali tajnou policii, estébáky, kteří jednali s povolením mimo zákony – a ti chodili v noci. Jako gestapo za války. Pak teprve na člověka začala padat hrůza. A strach – o sebe, o ženu, o děti. Strach z kriminálu. A jak na to někteří ti vzpurníci reagovali? Sešli se v pražské kavárně nebo u někoho na mejdanu – kouřili (tehdy se ještě skoro všude doma hulilo) a pili – a strašně a nezřízeně se těm hrůzám a strachu řehtali. Nejhorší ... nejhorší potupa pro všechny komunisty a jejich systém, který právě na strachu. Jak to, že se řehtají?!? Přece se mají třást strachy!!! A oni ne! Dientsbier. Havel. Hejdánek! Jak je to možné, soudruzi?!

A to - to celé chce (v trošku menším) říct: co to je venku za děsy a hrůzu? Máme se bát? Ano, ano, těch dvou tajných asi ano – ale přesně to oni chtějí! Takže: se podívej z toho okna pořádně: naprosté většiny z toho, co vidíš, se nemusíš bát. To je náš svět. A náš svět ... je asi jediný. Jiný nikde není. To je ... to, co Stvořitel stvořil. To je – jeho stvoření. A v něm. Jenom v něm. A přesně v něm. Ho máme jeho hledat – a jeho království. Jen v něm je totiž asi ta možnost – i když to někdy vypadá, že je v něm ukryté jako kousek zlata někde hluboko pod zemí – nebo jako jehla v kupce sena. Ale je. Je to moc vzácný svět – ten náš svět.

Ale co se chce tou – hm, veselou písničkou teda říct?! No ... to v ní právě není. Teda je, ale není to v ní vyslovené. Chce se říct pravý opak toho, co se zpívá: tak sacra jdi ven! Nezůstávej za pecí! Jdi hledat to skryté. Jdi mezi lidi ven. Jenom tak to můžeš hledat – a třeba i najít. A hlavní, nejdůležitější, nevyslovené slovo je ...

... neboj se.

Neboj se a jdi ven.

Tak ... to je písnička do našeho času. Ano, řeky se zase jednou vylily z břehů. A celým světem se jako neviditelný oheň šíří zase jednou velká epidemie. Ale to někdy bývá. A zase odezní. A támhle ten kočár ... to není kočár bez koní. To je jen Prymulův kočár ... ale spíš bez volů. Na ministerstvu zdravotnictví už se zase přepřáhá.

Ale nenachytil jsem se asi sám. Pročítám si biblické odkazy dole pod písničkou, které obvykle odkazují na biblické motivy v písni nahoře zmíněné. Zmatení. Samá voda. Ti, co tam poznámečky umístili, už asi vůbec nevěděli, co si myslet ... V 2. Korintským 11, 29 je aspoň slovo *pokušení* ... (to je ta souvislost, proč jsem vám ho nahoře dal jako čtení ...). Pavlovský text.

A na závěr z Jakubova listu – taky jsem ho našel pod písničku – zase trochu nepavlovský – nebo protipavlovský text:

Co je platné, moji bratří, když někdo říká, že má víru, ale přitom nemá skutky? Může ho snad ta víra spasit? Kdyby některý bratr nebo sestra byli bez šatů a neměli jídlo ani na den, a někdo z vás by jim řekl: „Budte s Bohem – ať vám není zima a nemáte hlad“, ale nedali byste jim, co potřebují pro své tělo, co by to bylo platné? Stejně tak i víra, není-li spojena se skutky, je sama o sobě mrtvá. Lista Jakubův 2 14-17.

(Hmm ... velké slovo do pranice!)

Budte v pokoji. = Nebojte se.

A pokoj Boží, který převyšuje všeliké lidské pomyšlení, hájiti bude srdcí i smyslů vašich – v Kristu Ježíši.

Amen. = Jistě.

Váš Tomáš